

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

RESPUBLIKA SHOSHILINCH TIBBIY YORDAM ILMIIY MARKAZI

TRISIKLIK ANTIDEPRESSANTLAR BILAN O'TKIR ZAHARLANISH

NOZOLOGIYALARI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTLARI

TOSHKENT 2025

«TASDIQLAYMAN»»

Respublika shoshilinch tibbiy yordam
ilmiy markazi direktori

_____ Alimov D.A.

_____ 2025 yil



TRISIKLIK ANTIDEPRESSANTLAR BILAN O'TKIR ZAHARLANISH

NOZOLOGIYALARI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTLARI

TOSHKENT 2025

**TRISIKLIK ANTIDEPRESSANTLAR BILAN O‘TKIR ZAHARLANISH
NOZOLOGIYALARI BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTLARI**

TOSHKENT 2025

**TRISIKLIK ANTIDEPRESSANTLAR BILAN O‘TKIR ZAHARLANISH
NOZOLOGIYALARI BO‘YICHA MILLIY KLINIK STANDARTLARI**

TOSHKENT 2025

TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN MUTAXASSISLAR NOMI

XKT-10 bo‘yicha kodlanishi:	XKT-11 bo‘yicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya bo‘yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo‘yicha stasionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
			Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo‘shimcha jalb etiladigan	Asosiy nazorat qiluvchi	Qo‘shimcha jalb etiladigan

				mutaxassislar	mutaxassis	mutaxassislar
T43.0	NE60	TRISIKLIK ANTIDEPRESSANTLAR BILAN O‘TKIR ZAHARLANISH	OSh, terapevt, pediater	Nevropatolog, psixolog, psixiatr	toksikolog	rentgenolog; endoskopist; ultratovush diagnostikasi shifokori; mikrobiolog; anesteziolog-reanimatolog; pediater; terapevt; endokrinolog; psixolog; psixiatr; neyroxirurg, nevropatolog

TRISIKLIK ANTIDEPRESSANTLAR BILAN O‘TKIR ZAHARLANISH NOZOLOGIYASI BO‘YICHA TEZ VA SHOSHILINCH TIBBIY YORDAM KO‘RSATISH HOLATLARIDA

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko‘rsatish darajasi va turi bo‘yicha					Xizmat ko‘rsatish yoki tekshiruvni o‘tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Stasionar yordam*				
		TTYo/ uy sharoitida	OP/ OShP/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi		
Asosiy mutaxassis (shifokor)	Shikoyatlar va tarixni olish	o‘tkaziladi	o‘tkaziladi	o‘tkaziladi	o‘tkaziladi	o‘tkaziladi	xar kuni	Engil darajali o‘tkir zaxarlanish. - 1 dan 2 kungacha;
	Ob'ektiv tekshirish	o‘tkaziladi	o‘tkaziladi	o‘tkaziladi	o‘tkaziladi	o‘tkaziladi	xar kuni	
	Klinik va instrumental				o‘tkaziladi	o‘tkaziladi	xar kuni	

maslahati	tekshiruv							O'рта darajali o'tkir zaxarlanish - 1 kundan 3 kungacha; Og'ir darajali o'tkir zaxarlanish 2 dan 28 kungacha;
------------------	-----------	--	--	--	--	--	--	---

Izoh: OP/OShP/KTMP da bemorlarni birlamchi tekshirish va birinchi tibbiy yordam ko'rsatish amalga oshiriladi. Keyingi bosqichda barcha bemorlarga tez tibbiy yordam brigadasi chaqirilib, bemorlar yo viloyat shoshilinch tibbiy yordam markaziga yoki Respublika shoshilinch tibbiy yordam ilmiy markazi va uning hududiy filiallariga yuborilishi kerak. Viloyat shoshilinch tibbiy yordam markaziga yotqizilgan bemorlar toksikolog tomonidan tez tibbiy yordam yoki telemedisina seansi orqali konsultasiya qilinadi va zarur hollarda RTM va uning hududiy filiallariga yuboriladi.

Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo'shimcha)	1. Pediatr	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	2. Rentgenolog	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	3. Endoskopist	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	4. Ultratovush diagnostikasi shifokori	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	5. Mikrobiolog	-	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	6. Anesteziolog-reanimatolog	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	7. Nevropatolog	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	8. Terapevt	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	9. Endokrinolog	-	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	10. Psixolog	-	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	11. Psixiatr	-	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	
	12. Neyroxirurg	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha	

Izoh: tor doira mutaxassislarining ko'rigi bemorda qo'shimcha yondosh kasalliklar aniqlanganda, qo'shma va kombinatsiyalangan kasalliklarda ko'rsatmaga muvofiq o'tkaziladi;

- Uglerod oksidi bilan zaharlanish kasalligi asoratlangan kechuvida murojaat bo'lsa va/yoki aniqlansa, shoshilinch amaliyotiga ko'rsatma yuzaga kelgan holatlarda shoshilinch ravishda tor doira mutaxassislari konsultasiyasi o'tkaziladi, bemor holatiga qarab stasionar sharoitda o'tkaziladi.

Asosiy laborator tekshiruvlar	1. Qon umumiy (klinik) tahlili	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar	
--------------------------------------	---------------------------------------	---	---	-------------	-------------	-------------	-----------------------------	--

							davolanishda kamida 1-2 marta va/yoki ko'rsatmaga muvofiq	
	2. Siydik umumiy (klinik) tahlili	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar davolanishda kamida 1-2 marta va/yoki ko'rsatmaga muvofiq	
	3. Qon guruhi va rezus faktorni aniqlash	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	ko'rsatma bo'yicha, 1 marta	
	4. Qon biokimyoviy tekshiruvlari	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar davolanishda kamida 1 marta va/yoki ko'rsatmaga muvofiq	

Izoh: Engil va o'rta darajali o'tkir zaxarlanishda qon va siydik umumiy tahlili asosiy, og'ir darajali qon guruhi va rezus faktorni aniqlash va qon biokimyoviy tekshiruvlari qo'shimcha sifatida tayinlanadi.

Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	1. Qonning gaz va kislota-ishqor holatini tekshirish	-	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar davolanishda kamida 1 marta va/yoki ko'rsatmaga muvofiq	
	2. Immunoferment usullaridan foydalangan holda TAD tarkibi uchun siydikni sifatli tahlil qilish	-	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar davolanishda 1 marta	

Izoh: bemorga tor doira mutaxassislari konsultasiyasi o'tkazilganida yondosh kasalliklari aniqlanganda, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud va zarur bo'lgan laborator tekshiruvlari o'tkaziladi.

Asosiy instrumental tekshiruvlar	1. EKG	-	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar davolanishda	
---	---------------	---	---	---	-------------	-------------	--	--

								kamida 1 marta va/yoki ko'rsatmaga muvofiq	
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

Izoh: EKG diagnostikasi TDA bilan zaharlanishning barcha darajalari uchun majburiydir

Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	1. MSKT	-	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar davolanishda kamida 1 marta va/yoki ko'rsatmaga muvofiq	
	2. Rentgenografiya	-	-	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	o'tkaziladi	kasallik bo'yicha stasionar davolanishda kamida 1 marta va/yoki ko'rsatmaga muvofiq	

Izoh: rentgenografiya instrumental tekshiruv usuliga nurli diagnostikaning barcha usullari (rentgenografiya, MSKT) kiradi.

SHOSHILINCH STASIONAR DAVOGA KO'RSATMA:

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Tez va shoshilinch yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Stasionar yordam*				
		TTYo/ uy sharoitida	OP/ OShP/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi		
Boshqa turdagi tekshiruvlar	Kislorod inhalasiyasi, kerak bo'lganda mexanik shamollatish	qo'llaniladi		qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	1 marta stasionar davolanish vaqtida / yoki ko'rsatilgandek	Zaharlanishning og'irligiga qarab 1 kundan 14 kungacha
	Intensiv dori terapiyasi			qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	1 marta stasionar davolanish vaqtida / yoki ko'rsatilgandek	Zaharlanishning og'irligiga qarab 1 kundan 14 kungacha
	Posindromik terapiya	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	1 marta stasionar davolanish vaqtida / yoki	Zaharlanishning og'irligiga qarab 1 kundan 14 kungacha

Izoh: tumanlararo shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish markazida stasionar davolanayotgan bemorlar, agar ko'rsatilsa, sanitariya aviasiyasi orqali konsultasiyadan so'ng, og'ir zaharlanish bilan og'rigan bemorlar, agar ko'rsatilgan bo'lsa, sanitariya aviasiyasi orqali yoki teletibbiyot seansidan keyin RShTYoIMning hududiy bo'limlariga o'tkazilishi mumkin, RShTYoIMda o'tkazilishi mumkin

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Tez va shoshilinch yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Stasionar yordam*				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	TTYo/ uy sharoitida	OP/ OShP/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab
1. Enterosorbentlar (faollashtirilgan ko'mir gidrolizlangan lignin kolloid kremniy dioksidi)	0,5 gramml tabletkalarda 0,4 gramml tabletkalarda 30 gramm kukunlarda Enteral	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab
2. Infuzion eritmalar (Natriya xlorid 0,9% elyukoza 5%, Glyukoza 10% Rastvor Ringera Natriya gidrokarbonat 4%)	100,0-200,0-400,0- 500,0 ml shishalar tomir ichiga reaktiv yoki tomchilab yuborish, parenteral			qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab
3. Antikonvulsandlar (diazepam)	2,0 ml t/i, bolusli yoki m/i ampulalarda 5 mg/ml Parenteral	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab
4. Laksatiflari (laktuloza)	100 ml shishalar, Enteral	-	-	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab
5. Glyukokortikosteroidlar (prednizolon, Deksametazon, gidrokortizon asetat)	1,0 ml amp 25, 30 mg 1,0 ml ampulalar 4 mg, m/i, t/i oqim yoki	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab

	tomchilatib 2,0 ampulalar 125 mg m/i yuboriladi Parenteral								
6.Kardiotonik va vazotonik dorilar (dopamin, mezaton, norepinefrin)	5 mg/ml, ampulalar 5,0, 10,0 ml 10 mg/ml, 1,0 ml ampulalar 2 mg/ml, 1,0 ml ampulalar tomir ichiga yoki infuzion nasos orqali Parenteral	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	
7.Diuretiklar (furosemid)	10 mg / ml ampulalar 2,0 ml m/i yoki t/i Parenteral			qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	
8. Dezintoksikasiya qiluvchi vosita Natriy tiosulfat 30%	ampulalar 10,0 ml Vena ichiga oqim yoki tomizish Parenteral			qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	

Izoh: Murakkabliklar paydo bo'lganda, dorilar asoratlarning turiga qarab o'rnatiladi. Belgilangan dori-darmonlarning kunlik va kurs dozalari zaharlanishning og'irligiga qarab farmakologik ko'rsatmalarga muvofiq turli xil diapazonlarga ega bo'lishi mumkin.

Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davo)		Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Stasionar yordam*				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	TTYo/ uy sharoitida	OP/ OShP/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IAT markazi		
1.Vitaminlar (askorbin kislotasi 5%, ampulalar 2,0 ml, shishalar 10,0 ml)	2,0 ml li ampulalar, 10,0 ml shishalar t/i tomchi yoki oqim Parenteral	-	-	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	Bemorning yoshi va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab
2. Vitaminlar (α-tokoferol)	10% yog'li eritma -			qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi	Bemorning yoshi	Bemorning yoshi

	1,0 ml m/i Parenteral						va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab	va vazniga va zaharlanishning og'irligiga qarab
--	--------------------------	--	--	--	--	--	---	---

Izoh: Izoh: Murakkabliklar paydo bo'lganda, dorilar asoratlarning turiga qarab o'rnatiladi. Belgilangan dori-darmonlarning kunlik va kurs dozalari zaharlanishning og'irligiga qarab farmakologik ko'rsatmalarga muvofiq turli xil diapazonlarga ega bo'lishi mumkin.

(DAVOLOVCHI OVQATLANISH/PARHEZ)

Ovqatlanish tartibi	Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Stasionar yordam*		
Parhez stoli va uning davomiyligi	TTYo/ uy sharoitida	OP/ OShP/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi
1. №5 stol (umumiy) - Bemor stasionardan chiqarilgunicha	-	-	qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi
1. №11 stol (yuqori kaloriya) - og'ir zaharlanish bilan og'rigan bemorlar uchun. - Bemor stasionardan chiqarilgunicha			qo'llaniladi	qo'llaniladi	qo'llaniladi

Izoh: kasalxonadan chiqarilgandan so'ng, engil va o'rtacha og'ir uglerod oksidi zaharlanishi bilan og'rigan bemorlarga qattiq zaharlanishdan keyin parhez kerak emas, 11-stol saqlanadi;

(REABILITASIYA)

Reabilitasiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OShP/OP / KTMP	Stasionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitasiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Psixolog yoki bolalar psixolog	-	o'tkaziladi	-	Birinchi oyda 1 marta	1 oy
	2. Psixiatr	-	o'tkaziladi	-	Birinchi oyda 1 marta	1 oy

Izoh: Trisiklik antidepressantlardan foydalangan holda o'z joniga qasd qilishga uringan bemorlar psixolog yoki psixiatrning kuzatuv va psixologik reabilitatsiyasiga muhtoj.

RShTYoIM toksikologiya ilmiy-klinik bo'limi katta ilmiy xodimi, PhD _____ A.A. Stopniskiy